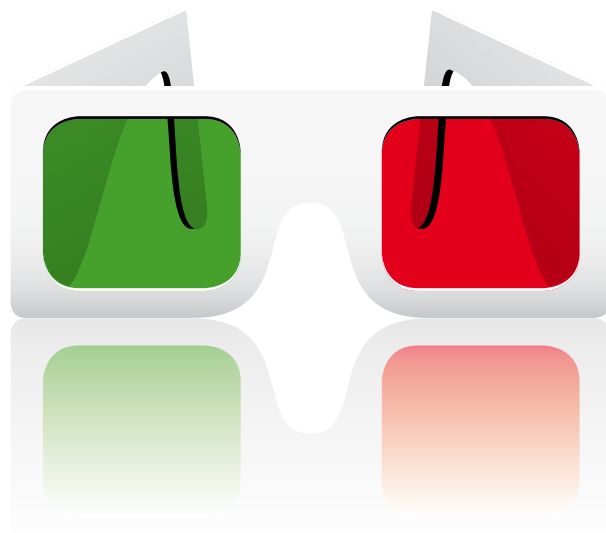
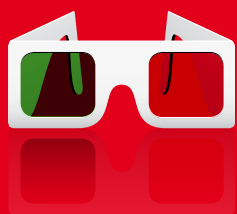

Verkiezings programma

Horst aan de Maas 2010-2014

PvdA-PK

Duidelijk diepere politiek!

INHOUD

Duidelijk diepere politiek!

Inleiding	pag. 3
1 Samen leven in Horst aan de Maas	pag. 4
1.1 Lokale politiek is van en voor de burgers	
1.2 Samen zorgen voor veiligheid in Horst aan de Maas	
1.3 Onderwijs: geen kind van school zonder diploma	
1.4 Dorpsraden met pit in elke kern	
1.5 Inspiratie door kunst en cultuur.	
1.6 Horst aan de Maas, geen eiland in de wereld	
2 Goed wonen en werken; een leefbaar platteland	pag. 8
2.1 Goed wonen voor iedereen in Horst aan de Maas	
2.2 Leefbare buurten en dorpen	
2.3 Werk, juist nu van het grootste belang	
2.4 Ruimte bieden en houden	
2.5 Ruimte voor recreatie en toerisme	
2.6 Ruimte voor de natuur	
2.7 Wind in de zeilen voor duurzaamheid	
3 Zorgen voor elkaar	pag. 13
3.1 Zorg voor mensen, eerlijk delen	
3.2 Meedoen zonder beperking	
3.3 Goede zorg voor ouderen	
3.4 Jeugd en jongeren	
4 Financiën	pag. 17

INLEIDING

PvdA en PK staan klaar om samen mee te doen voor het nieuwe Horst aan de Maas.

De duidelijk diepere politiek die wij voeren zet in op een gemeente die er voor de mensen is.

Zeker in deze tijd van economische crisis willen wij een stevig stempel drukken op beleidskeuzes die gemaakt worden.

Wij zijn er duidelijk in:

werk is juist nu van het allergrootste belang. Een goede basis voor iedereen. We staan voor actieve bemiddeling tussen werkgevers, onderwijs en werknemers om passend werk voor onze inwoners te garanderen. We houden daarbij een extra oogje op ouderen, jongeren, nieuwe Nederlanders en andere kwetsbare groepen om te zorgen dat ook zij nu niet aan de kant komen te staan.

Onze keuzes zijn duurzaam:

gerichte investeringen in milieu-, energiebesparing en natuurbehoud juist ook in financieel moeilijke tijden bereiden voor op een gezondere en houdbare toekomst. Onderzoek en ontwikkeling van vernieuwende technologieën komen in plaats van nog meer productie. We staan voor een eerlijke verdeling van welvaart en welzijn. En zorgen voor de meest kwetsbare burgers zodat ook zij volwaardig kunnen meedoen.

We bieden politiek met diepgang:

Maatschappelijke vraagstukken zijn niet eendimensionaal. Wij maken zorgvuldige afwegingen en vragen burgers vanaf het begin mee te spreken. We staan vervolgens voor onze keuzes.

Burgers van onze gemeente zijn niet eendimensionaal. Wij zijn geïnteresseerd in hun verhaal, hun wensen voor een goede leefomgeving. Oplossingen kunnen per individu, per groep en per dorp anders zijn. We leveren maatwerk.

PvdA-PK is een coproductie van de Partij van de Arbeid en de Progressieve Combinatie.

Progressieve politiek gebundeld dat is wel zo duidelijk. Rood met een groen hart. Wij combineren waardevolle ervaring uit drie voormalige gemeenten met verfrissend nieuw talent.

PvdA-PK wil verantwoordelijkheid nemen om Horst aan de Maas door de crisis te helpen en er nog prachtiger en krachtiger uit te komen.

Dat doen we graag mét u, dat doen we vóór u.

PvdA-PK, duidelijk diepere politiek

HOOFDSTUK 1

Samen leven in Horst aan de Maas

PvdA-PK gelooft in de kracht, verantwoordelijkheid en de creativiteit van de mensen in onze gemeente. Het is voor de gemeente de ultieme uitdaging om die burgerkracht optimaal te benutten. Burgerparticipatie is dan ook een belangrijke pijler onder onze visie op de samenleving in een gemeente met 16 unieke kernen.

1.1. Lokale politiek is van en voor de burgers

In de politiek gaat het wat ons betreft om de inhoud, maar vooral ook om de omgang met burgers. De inwoners van Horst aan de Maas moeten erop kunnen vertrouwen dat hun gemeente goed wordt bestuurd. Daarvoor is betrokkenheid en invloed van burgers nodig. Bij nieuwe plannen en initiatieven vanuit de gemeente wordt er zorgvuldig met belangen van burgers omgegaan en worden zij in een vroeg stadium betrokken bij keuzes en beslissingen. Dit kan informeel, raadgevend of interactief zijn. Van te voren is voor burgers duidelijk welke rol van hen gevraagd wordt door helder te communiceren en reële verwachtingen te wekken. De publieke tribune in de raadszaal stroomt bij gelegenheid vol, soms om een feestelijke gebeurtenis mee te vieren maar vaak is het opgekomen gezelschap dan bezorgd of ontevreden over een naderend raadsbesluit. Wij willen daarvoor alle ruimte blijven bieden maar graag ook burgers enthousiasmeren tot het meedenken en meedoen in het voortraject van de politieke besluitvorming. De uitdaging is participatie ook leuk te maken.

Beginspraak is een term die de Partij van de Arbeid in Horst aan de Maas heeft geïntroduceerd. Beginspraak wil zeggen dat je burgers in het beginstadium van een idee mee laat spreken. Dat doen we als PvdA-PK om ons te laten voeden door medeburgers en ervaringsdeskundigen, maar we vinden het ook van wezenlijk belang om levendig maatschappelijk debat te hebben en iedere betrokkene de kans te geven zijn of haar mening te geven.

Hierdoor kan de gemeenteraad haar kaderstellende en controlerende taak (dualisme) beter uitvoeren. Burgers in onze gemeente voelen zich gestimuleerd en uitgedaagd om mee te doen en hun rol als inwoner van hun straat, buurt of dorp waar te maken. Straatspeeldagen, buurtfeesten en feestelijke dorpsstradities vergroten de levendigheid en veiligheid in onze dorpen. De gemeente kan en wil niet alles regelen en je buurt of dorp dat ben je samen. Wij zien veel enthousiasme van mensen voor het oppakken van initiatieven in buurt en dorp,

op zoek naar nieuwe verbanden en sociale samenhang. Als een bewuste keuze en omdat het gewoon heel leuk is samen iets te realiseren.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

1. De gemeente communiceert open en eerlijk met haar burgers. Gemeenteraad en college zijn bereikbaar en toegankelijk voor burgers. De gemeente houdt zich aan termijnen en afspraken en is duidelijk over de inspraakmogelijkheden.
2. De gemeente communiceert in begrijpelijke taal.
3. De gemeente legt verantwoording af aan haar burgers door hen goed te informeren over de resultaten van participatie en inspraak (wat wordt er met uw inbreng gedaan). Het burgerjaarverslag is hiervoor in ieder geval een van de middelen.
4. De kwaliteit van dienstverlening en van de procedures van participatie en inspraak voor burgers wordt kritisch gevolgd, regelmatig beoordeeld en waar nodig verbeterd.
5. Bestuurders houden open spreekuren en brengen jaarlijks een werkbezoek aan elke kern.
6. De gemeenteraad wordt actief betrokken bij het jaarlijks bezoek aan elke kern.
7. Maatschappelijke partners van de gemeente zoals woningstichting, zorginstelling en welzijnswerk worden gestimuleerd en gefaciliteerd om bij te dragen aan leefbare en veilige dorpen.
8. De gemeenteraad organiseert beeldvormende bijeenkomsten die natuurlijk voor iedereen toegankelijk zijn, worden belanghebbenden en andere (betrokken) burgers persoonlijk uitgenodigd. Onze drijfveer is niet alleen over mensen te praten, we praten met mensen!
9. De gemeenteraad vergadert op locatie als dat de bespreking van het onderwerp, de oordeelsvorming of de betrokkenheid van burgers ten goede komt.
10. We meten de klanttevredenheid van bezoekers aan onze vergaderingen en bijeenkomsten.
11. Café Parlement (een interactief politiek café) en "speeddaten" in de raadzaal zijn voorbeelden van nieuwe werkvormen die meedoen in de politieke meningsvorming leuk kunnen maken. We zijn voorstander van het opzoeken van politiek entertainment, aansprekende methoden en verleidingen, als dat de kloof tussen politiek en burger kan dichten.
12. Wij willen investeren in streekomroep en digitale informatie, als zeer toegankelijk middel van communicatie en informatie.

13. We starten als PvdA-PK een ombudsteam dat dicht bij mensen signalen m.b.t. beleid oppakt en mensen vooruit helpt.
14. Initiatieven in buurt en dorp worden gestimuleerd en gesteund. De gemeente organiseert met de leefbaarheidcoördinator een centraal aanspreekpunt en opbouwwerkers komen beschikbaar om waar nodig burgers te helpen zich te organiseren.
15. Vrijwilligerswerk is van wezenlijk belang voor de instandhouding van verenigingen en van de gemeenschapsaccommodaties in de diverse dorpen. Vrijwilligerswerk wordt dan ook actief ondersteund en gefaciliteerd. "Vrijwilligers worden in het zonnetje gezet".
16. Als zich tussen bureaus een hinderlijk probleem voordoet kan op vrijwillige basis een beroep gedaan worden op de gemeente om bemiddeling te organiseren.

1.2 Samen zorgen voor veiligheid in Horst aan de Maas

Iedereen heeft recht op een veilige buurt. Zodat kinderen veilig buiten kunnen spelen en niemand 's avond binnen hoeft te blijven uit angst voor overlast of criminaliteit. Je veilig voelen is een basisbehoefte. En hoewel een risicovrije samenleving niet bestaat kan de gemeente wel veel doen om te zorgen voor veiligheid én een veilig gevoel.

Veiligheid begint bij de aanpak van criminaliteit en asociaal gedrag. Veiligheid wordt vergroot door preventie en bestrijding van misdaad en overlast. Maar ook verloedering moet worden tegengegaan, hufferigheid en onbeschoft gedrag is niet te tolereren. De PvdA-PK zet zich deze raadsperiode in om overlast en verloedering versneld terug te dringen. We nemen het op voor het slachtoffer. Geweld en intimidatie mag nooit worden beloond.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

1. Veiligheid moet hoog op de politieke agenda. De gemeenteraad gaat daarom periodiek om de tafel met politie.
2. Regels zijn regels. Overtreders moeten worden aangepakt.
3. Geweld en intimidatie mag nooit worden beloond, daarom kiezen wij voor het slachtoffer.
4. In het lokale politiebeleid verdient de aanpak van asociaal gedrag en het hinderlijk volgen van veelplegers prioriteit.
5. Wij willen een goede aanpak van woonoverlast door gezamenlijk optreden van verhuurder, politie en gemeente. Binnen de gemeente is huisvesting mogelijk waarbij de begeleiding van problematische huurders gewaarborgd is.
6. Met meer agenten op straat zijn we er niet. Burgers moeten een vast aanspreekpunt krijgen, zoals een wijkagent, BOA en/of dorpsconciërge.
7. Wangedrag en criminaliteit onder jongeren worden bestreden en voorkomen. Dat doen we door een

intensieve, niet vrijblijvende samenwerking tussen scholen, bureaus jeugdzorg, politie en justitie.

8. Te vaak is er bij overlast en geweld sprake van alcoholmisbruik vooral bij jongeren. Het verstrekken van alcohol aan jongeren onder de zestien jaar wordt aangepakt.
9. Veiligheid in de centra heeft een hoge prioriteit. Samen met ondernemers werken we aan een veilig centrum voor jong en oud. Dag en nacht.
10. Veiligheid om de scholen heeft een hoge prioriteit. Schoolpleinen zijn veilige plekken, ook na schooltijd. Samen met de scholen zetten we in op een preventief beleid om vandalisme en overlast te voorkomen.

1.3. Onderwijs: geen kind van school zonder diploma

Goed onderwijs wordt steeds belangrijker om volwaardig mee te kunnen draaien in de samenleving. Wij willen goed en passend onderwijs voor iedereen. Niet iedereen begint zijn of haar schoolcarrière vanuit eenzelfde startpositie. Sommige leerlingen kunnen minder goed meekomen op school. We zetten alles op alles om er voor te zorgen dat ze hun opleiding afsluiten met een diploma dat hen goede perspectieven geeft op de arbeidsmarkt. Schooluitval moet worden voorkomen. Scholen kunnen ook een belangrijke bijdrage leveren aan leefbare dorpen. Wij zijn voorstander van brede scholen waarin optimaal de mogelijkheden worden benut om verschillende dorpsvoorzieningen onder één dak te brengen.

In het nieuwe Horst aan de Maas zijn diverse schooltypes in het primair onderwijs beschikbaar. In elke kern waar nu een basisschool is willen we dat de komende jaren zeker zo houden. Sinds de omvorming van de Weisterbeekschool in Horst tot openbare school is deze vorm van onderwijs in de grootste kernen Horst, Grubbenvorst en Sevenum prominent aanwezig. Wij willen als er animo voor is bij ouders die positie zeker vasthouden of verder versterken.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

1. We willen dat jongeren het onderwijs verlaten met een diploma. De effectieve aanpak die in onze regio gehanteerd wordt voor terugdringing van schoolverzuim zal worden doorgezet. Scholen worden daarin gesteund en registratie van verzuim en optreden van de leerplichtambtenaar is daarbij een voorwaarde.
2. Binnen het onderwijs is extra aandacht voor kinderen met een achterstand. Passend onderwijs moet beschikbaar en bereikbaar zijn voor iedereen, inclusief kinderen met een beperking.
3. Door goede samenwerking tussen de diverse scholen en schoolbesturen en controle daarop vanuit de overheid wordt "passend onderwijs voor iedereen" gerealiseerd. Hierbij staat het individuele kind centraal.
4. Veiligheid op school is essentieel voor goed onderwijs.

Wij willen initiatieven steunen die leerlingen sociaal weerbaarder maken.

5. Discriminatie en intimidatie op school wordt aangepakt. Elke school heeft zicht op de opvattingen onder leerlingen over afkomst, religie en seksuele geaardheid. De school neemt stelling tegen misstanden door voorlichting te geven en organiseert normerende activiteiten.
6. We pleiten voor meer brede scholen waarin activiteiten zijn opgenomen als schoolmaatschappelijk werk, bibliotheek en muziekschool, voorschoolse en buitenschoolse opvang, peuterspeelzaal en opvoedingsondersteuning. Samenwerking met jongerenwerk, verenigingsleven en binnen het centrum voor jeugd en gezin is daarbij onmisbaar. Waar nodig kan ook de politie participeren in de brede school.
7. In kleine kernen is de brede school een kans om naast onderwijsinstituut, buiten de schooltijden een ontmoetingsplek te zijn voor het dorp.
8. Kinderopvang en buitenschoolse opvang moet voldoende beschikbaar zijn.

1.4. Dorpsraden met pit in elke kern

De dorpsraden in elke kern zijn de spil om samen met burgers te bouwen aan onze samenleving. Verbeteren van de leefbaarheid in de breedste zin van het woord is het uitgangspunt. Zorgvuldig vanuit dorpen opgestelde dorpsontwikkelingsplannen met een visie en plan voor de middellange termijn zijn de basis voor aan te pakken prioriteiten.

Er zijn diverse voorbeelden van succesvolle interactieve beleidsvorming waarbij dorpsraden of dorpen initiatiefnemer zijn en de gemeente de juiste ondersteunende en faciliterende rol heeft: de MFC's in Melderslo en Meterik, Brede Maatschappelijke Voorziening in Kronenberg, de HouthuizerMolen in Lottum enz.

Burgers in onze gemeente zijn creatief, inventief, betrokken en goed in staat verstandige voorstellen te doen. Wij benaderen mensen positief en met vertrouwen. Wie vertrouwen geeft, krijgt vertrouwen. Dat is onze houding.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

1. Sterke dorpsraden moeten kunnen opbloeien met niet alleen adviesbevoegdheid maar, als daarvoor in een dorp draagvlak bestaat, ook met een eigen budget en eigen beslissingsbevoegdheid. Wij nemen dorpsraden serieus. Hun adviezen dienen zoveel mogelijk opgevolgd te worden, als het om dorpsgebonden zaken gaat die niet indruisen tegen het gemeentelijk belang of de rechten van groepen of individuele burgers en passen binnen de financiële kaders.
2. De dorpsraden worden tijdig, actief geïnformeerd over ontwikkelingen die raakvlak hebben met de leefbaarheid van het dorp.
3. De dorpsraden krijgen meer vrijheid in de besteding van prioriteitsgelden, met dien verstande dat het

geld wel moet rollen en ten goede moet komen aan de leefbaarheid in het betreffende dorp.

4. Overleg tussen de dorpsraden onderling en het overleg met de gemeenteraad wordt zo opgezet dat dorpsraden deze voltallig bij kunnen wonen;
5. Er wordt jaarlijks een ontmoetingsplein georganiseerd waar alle leden van de dorpsraden de mogelijkheid hebben om elkaar op een informele wijze te ontmoeten en via workshops aan deskundigheidsbevordering te doen. Een en ander naar voorbeeld van de succesvolle 'Dorpendag' van de Vereniging Kleine Kernen Limburg.

1.5. Inspiratie door kunst en cultuur.

Kunst en cultuur zijn een bron van inspiratie en spelen een belangrijke rol bij participatie en emancipatie van burgers. Cultuur draagt bij aan het imago van een gemeente en aan de lokale identiteit. Het is bij uitstek het terrein waarin Horst aan de Maas zich kan onderscheiden van omliggende gemeentes. Een gevarieerd cultureel aanbod is daarvoor van belang. Burgers moet de mogelijkheid worden geboden mee te doen en waar mogelijk worden eigen initiatieven verder gestimuleerd. In de huidige gemeenten Sevenum, Meerlo-Wanssum en Horst aan de Maas worden initiatieven op het gebied van kunst en cultuur geïnitieerd en gesteund. Wij willen cultuurbeleid formuleren dat basis biedt voor deze steun en richting geeft. We zijn voorstander van goed onderhoud van het bestaande en (experimenter) ruimte voor verrassing en nieuwe ideeën voor jong en oud.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

1. De gemeente zet zich er voor in dat in ieder geval bij de bouw van Hof te Berkel in Horst ruimte gecreeerd wordt voor kunst en cultuur, naar het Scandinavische model van het zogeheten 'Kulturhus', waarbij meerdere maatschappelijke voorzieningen en ook commerciële activiteiten in hetzelfde gebouw zijn samengebundeld.
2. Naast de bestaande cultuuruitingen stimuleren we ook nieuwe culturele uitingen, waarbij openbare toegankelijkheid het uitgangspunt is. De gemeente biedt subsidies voor nieuwe vormen van (jongeren) cultuur.
3. Private initiatieven van kunst en cultuurinstellingen moeten meer worden aangemoedigd. De gemeente helpt kunstenaars bij het zoeken naar publiek/private financiering.
4. Er komt een meer vanzelfsprekende plek voor kunst in de openbare ruimte. Bestaande kunst wordt goed onderhouden en onder de aandacht gebracht van burgers en bezoekers. Bij nieuwe (bouw)projecten, centrumplannen, speel- en ontmoetingsplekken wordt nadrukkelijk bekeken hoe kunst een extra dimensie kan geven aan het initiatief. De deskundigheid van gerenommeerde kunstdeskundigen en nieuw talent (uit de regio) wordt hiertoe ingeroepen.

5. Verenigingen en open jeugdwerk worden gestimuleerd en gefaciliteerd om via workshops en ateliers jeugd en jongeren actief in aanraking te brengen met kunst en cultuur. Het aanbod hiervoor wordt bij voorkeur regionaal samen georganiseerd.
6. Door de opkomst van internet staat de Openbare Bibliotheek als publieke voorziening onder druk. Bibliotheken vervullen echter een belangrijke culturele rol. Om haar rol te behouden moet de bibliotheek veranderen en versneld de digitale bibliotheek ontwikkelen. Daarnaast ondersteunen we de bibliotheekvestigingen bij het aanbieden van cursussen, leescafé voorstellingen voor scholen en multimediatoepassingen. Daarmee wordt de bibliotheek een laagdrempelige ontmoetingsplaats.
7. De gemeente zet zich actief in om marktpartijen te interesseren voor het openen van een bioscoop in de gemeente.
8. De gemeente ondersteunt waar mogelijk initiatieven met betrekking tot behoud en ontwikkeling van de diverse dorpsdialecten.
9. De historisch gevormde leefomgeving, het dorps-eigene dient bewaard te blijven. Zestien unieke kernen dragen samen ieder op hun manier bij aan het thuisgevoel van de inwoners en de toeristische aantrekkelijkheid van onze gemeente. Panden en straatbeelden die hieraan bijdragen en wellicht (net) niet de status van monument behalen worden gemeentebreed in kaart gebracht, met het doel ze te behouden.

1.6. Horst aan de Maas, geen eiland in de wereld.

PvdA-PK is zich bewust van een mondiale verantwoordelijkheid. Zeker is onze blik, gezien onze lokale verantwoordelijkheid, vooral gericht op het leven, werken en wonen van de mensen in Horst aan de Maas. Maar we zijn geen eiland, niet in Nederland en niet in de wereld. De nieuwe gemeente Horst aan de Maas is als het aan ons ligt een actieve millenniumgemeente, die met kracht en enthousiasme de millenniumdoelstellingen van de VN uitdraagt en lokaal haar steentje bijdraagt.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

1. De gemeente stimuleert internationale solidariteit.
2. Ondersteunt actief lokale groeperingen die zich hiermee bezig houden.
3. Biedt onderdak aan asielzoekers en statushouders en doet aan bewustwordingsactiviteiten voor alle lagen in de bevolking.
4. De gemeente betreft haar inwoners bij de millenniumdoelen en stimuleert bedrijven, organisaties en verenigingen een of meerdere millenniumdoelen te adopteren.
5. De gemeente plaatst duurzaamheid, waaronder een duurzame landbouw, in en mondiaal perspectief.

HOOFDSTUK 2

Goed wonen en werken; een leefbaar platteland.

Horst aan de Maas is een prachtige plattelandsgemeente. Zestien vitale leefkernen worden omringd door een enorm buitengebied dat ruim 90% van het grondgebied van onze gemeente beslaat.

Het is dan ook alleen maar zinvol om over leefbaarheid van kernen te spreken als er ook een visie is op de leefbaarheid en vitaliteit van het buitengebied. Wij hebben daarop de hier beschreven visie.

In de kernen wordt gewoon en samen geleefd. Behoud van een bloeiende en open verenigingsstructuur is daarbij van groot belang. Slimme combinaties van functies in multifunctionele voorzieningen voor onderwijs, sport, vrije tijd, zorg en welzijn (ontmoeting) moeten het mogelijk maken dat het voor jong en oud goed wonen en samen leven is in die diverse kernen. Wij zijn daarbij voorstander van maatwerk per kern en een grote stem hierin van de bewoners. De dorpsraden en hun dorpsontwikkelingsplannen zijn hierbij onze leidraad.

In het buitengebied wordt gewerkt, gerecreëerd en in mindere mate gewoon. Landbouw neemt daarbij een belangrijke plaats in. Ondernemers in de agrarische sector bewerken en beheren het landelijk gebied voor een groot deel en vestigen er binnen projectvestigingen en concentratiegebieden hun niet grondgebonden bedrijven.

PvdA-PK streeft naar een vitale en duurzame landbouw en zet in op behoud van het karakteristieke Noord-Limburgse landschap, dat toegankelijk is voor iedereen.

Ook in Noord-Limburg zal op de middellange termijn een sterke bevolkingsdaling optreden. Door een vermindering van het aantal inwoners moeten we op tijd actie ondernemen. Leegstand moet voorkomen worden, er moeten tijdig woningbouwprogramma's gemaakt worden die erin voorzien dat huizen omgebouwd of vervangen worden door het juiste, kwalitatief goede aanbod. Betaalbaar, duurzaam, levensloopbestendig.

2.1 Goed wonen voor iedereen in Horst aan de Maas

Iedereen verdient een goed dak boven zijn of haar hoofd. Voor bepaalde groepen zoals starters en ouderen is dat nog onvoldoende bereikbaar. De wachttijden voor specifieke huurhuizen zijn soms lang en koophuizen vaak onbetaalbaar. Dat vraagt naast doorstroming vooral om voldoende betaalbare woningen. De gemeente Horst aan de Maas moet de vraag naar woningen en het huidige aanbod regelmatig op elkaar afstemmen. Corporaties moeten er, in samenspraak met gemeenten voor zorgen dat de woningbouwproductie op peil

blijft en dat oudere wijken opgeknapt worden. We hebben speciale aandacht voor groepen woningzoekenden die het moeilijk hebben op de woningmarkt. Het gaat daarbij om (jonge) starters, ouderen, mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking en gescheiden ouders. Voor hun huisvesting scheidt de gemeente de kaders.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

1. De gemeente is verantwoordelijk voor voldoende woningaanbod dat aansluit bij de vraag in de gemeente. Met ontwikkelaars, woningcorporaties en bewoners wordt een woonvisie vastgesteld waarbij er afspraken worden gemaakt over de te bouwen woningen (wat, voor wie en waar). Gelet op de demografische ontwikkelingen, van bevolkingskrimp en vergrijzing, wordt de woonvisie jaarlijks geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.
2. In noodsituaties is direct een woning beschikbaar.
3. Met woningcorporaties worden gemeentebreed bindende afspraken gemaakt over:
  - Het aantal te bouwen woningen afspraken over het aandeel huur/ koopwoningen dat voor mensen met lage inkomens betaalbaar wordt aangeboden
  - Investerings in de leefbaarheid van wijken
  - Het signaleren van, en reageren op huurproblemen en overlast
  - Slagingskansen op de woningmarkt voor de diverse doelgroepen
  - Kwaliteit van de woningen
  - Huurprijzen en woonlasten
  - Extreme woningoverlast
  - Isolatie van bestaande huurwoningen en
  - Stimulering van mogelijkheden voor duurzame energie (o.a. zonnepanelen).
3. De gemeente gaat in samenspraak met provincie, woningcorporaties, energiebedrijven en particuliere ondernemers, middels een pilot, de energieprestatienormen (EPN) verbeteren van met name oudere huurwoningen. Doel is een duurzame energiebesparing te realiseren en daarmee de woonlasten te verlagen.
4. We leggen de betrokkenheid van bewoners vast in een lokaal woonhandvest. Hierin worden afspraken gemaakt over de wijze waarop bewoners inbreng hebben in bouwplannen en de opzet van de buurt. Ook voor wijken waarvoor plannen voor herstructurering worden opgezet wordt in dit Lokaal Handvest de inbreng van de bewoners geregeld. De inzet van

onafhankelijke deskundigen door de bewoners is oa. in het Lokaal Handvest omschreven. Bouwen en renoveren doen we immers mét bewoners en vóór bewoners.

5. Bij alle nieuwbouwprojecten zijn de ITS-normen uitgangspunt voor de elementen bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid voor mensen met functiebeperkingen. Duurzaam bouwen gaat ook over aanpasbaar en levensloopbestendig bouwen.
6. Leegstand is vanwege de krappe woningmarkt in het betaalbare huur- en koopsegment én vanwege leefbaarheid in de wijk onwenselijk. De gemeente gaat leegstand actief achterhalen en aanpakken.
7. De gemeente zorgt met corporaties en marktpartijen voor voldoende betaalbare woningen voor o.a. jongeren, ouderen en mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking. Op regionaal niveau maken we bindende afspraken over de hoeveelheid noodzakelijke woningen. Bij het toewijzen van woningen verlenen we voorrang aan doelgroepen die anders niet goed aan bod komen.
8. We stimuleren en ondersteunen creatieve mogelijkheden om tot betaalbare woningen te komen voor starters zoals sociale koopwoningen. In navolging van het Bouwen in eigen Beheer-initiatief in Lottum worden dergelijke gezamenlijke bouwplannen verder gestimuleerd.
9. De gemeente voert de regie over de invulling van de woningbouwlocaties en geeft daarbij voorrang aan inbreidingslocaties dicht bij de voorzieningen.

2.2 Leefbare buurten en dorpen

Goed wonen is meer dan een dak boven je hoofd. Iedereen verdient een fijne buurt om in te wonen. Een buurt waar men zich veilig en thuis voelt, waar kinderen op straat kunnen spelen en waar mensen mét in plaats van naast elkaar leven. Een dergelijke buurt ontstaat als gemeente en bewoners er samen voor zorgen dat buurten er goed uit zien en vooral ook veilig zijn. PvdA-PK steunt mensen die in de verdrukking dreigen te komen. Het wegpesten of intimideren van bewoners vanwege bijvoorbeeld seksuele voorkeur of huidskleur kunnen en willen we niet tolereren. We nemen maatregelen tegen mensen die de boel en de buurt verzieken.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

1. Bij de waardering van een woning speelt de woonomgeving en de kwaliteit van de openbare ruimte een belangrijke rol. Wij willen dan ook samen met partners verstandig investeren in een veilige en goed onderhouden openbare ruimte. Bewoners, lokale verenigingen en woningstichting worden uitgenodigd hierin samen met de gemeente vooruitgang te boeken.
2. Speelvoorzieningen die als vanzelfsprekend in de ruimte horen, groen en bankjes met prullenbak geven gelegenheid voor ontspanning en nodigen uit tot informele ontmoeting.
3. Wij zijn voorstander van buurten met een gevarieerd

woningaanbod; zowel koop als huur, voor jong en oud. Revitalisering van bestaande wijken en op termijn omvorming van grote gezinswoningen heeft voorrang op verregaande uitbreiding van woonbuurten in het buitengebied. Inbreiding vindt bij voorkeur plaats door omvorming van bestaande bouwlocaties en gaat niet ten koste van belangrijke groengebieden in de kernen.

4. Een basisschool in het dorp is een belangrijke voorwaarde voor leefbaarheid. Het liefst kunnen kinderen zelf veilig naar school lopen of fietsen. Wij willen dat scholen door samenwerking op de diverse locaties kunnen blijven bestaan. Ook als een school iets kleiner is dan het wettelijk minimum moet deze niet direct worden opgeheven. Dit mag echter nooit ten koste gaan van de kwaliteit van het onderwijs.
5. De gemeente stimuleert het behoud van winkels in de kleinere dorpen en neemt waar nodig de regie om met bewoners en ondernemers kansrijke combinatieprojecten te onderzoeken (bijvoorbeeld behoud of terugkeer van een buurtsuper in combinatie met andere diensten).
6. In de grotere kernen Horst en Sevenum worden of zijn de centrumgebieden en hun winkelfunctie gerevitaliseerd. Het centrumplan Grubbenvorst wordt in de komende periode voortvarend aangepakt.
7. In kleine kernen worden voorzieningen zoveel mogelijk gecombineerd. Voorzieningen blijven daardoor beschikbaar en bereikbaar. Denk aan het concept brede school, MFC's zoals in Meterik en Melderslo. En woonzorgcomplexen op maat voor de kleine kernen.
8. Speciale aandacht verdient de verantwoorde huisvesting van tijdelijk verblijvende buitenlandse werknemers. De gemeente stelt hiervoor de kaders en controleert de kwaliteit. De verantwoordelijkheid om kwalitatief goede huisvesting te organiseren, ligt de ondernemers die van de diensten van de werknemers gebruik maken.

2.3 Werk, juist nu van het grootste belang

Werk is van het allergrootste belang zowel voor individuele mensen als de samenleving. Werk verschaft niet alleen inkomen, het draagt ook bij aan de eigenwaarde, sociale contacten en vermindert afhankelijkheid. Werk houdt mensen betrokken bij de samenleving en is een voorwaarde voor solidariteit en emancipatie. PvdA-PK zet zich in voor het scheppen en in stand houden van de werkgelegenheid.

Met een toenemende werkloosheid als gevolg van de economische crisis is dat bepaald geen gemakkelijke opgave. Vooral diegenen die toch al een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt hebben, zoals uitzendkrachten, voormalige bijstandsgerechtigden, jongeren, ouderen, nieuwe Nederlanders en mensen met een beperking lopen het risico om eerder hun werk kwijt te raken en hun perspectief op een nieuwe baan is ook veel kleiner. Om deze mensen aan de slag te helpen en te houden is maatwerk noodzakelijk.

Wij willen juist nu zoveel mogelijk mensen aan het werk houden. En wanneer mensen tóch hun baan kwijt raken, vinden wij het van groot belang dat mensen zo snel mogelijk aan een andere baan worden geholpen of dat ze via een opleiding de kans krijgen om in de toekomst weer aan het werk te gaan. In de tussentijd moeten tijdelijke werklozen kunnen rekenen op een fatsoenlijke uitkering.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

1. In het kader van de uitvoering van de Wet Werk en Bijstand (WWB) werkt de gemeente binnen het concept "werkplein" samen met UWV werkbedrijf en andere partners, teneinde een goede integrale afstemming en een snelle sluitende aanpak met de arbeidsmarkt te realiseren in het belang van de cliënt.
2. We zetten het participatiebudget uit de Wet Werk en Bijstand optimaal in.
3. Goed contact tussen de gemeente en lokale ondernemers is altijd nuttig, maar zeker belangrijk in tijden van economische tegenwind. De gemeente overlegt dan ook met ondernemers over de economische situatie in de gemeente en de regio.
4. We willen economische groei stimuleren, waarbij wij als uitgangspunt hanteren "niet meer, maar anders". Groei moet volgens ons gezocht worden in kwaliteit, duurzaamheid en balans tussen werken, goed wonen en recreëren.
5. We streven naar vernieuwing van het type werkgelegenheid en naar de diversiteit daarvan. Hoogwaardige productie en technologische ontwikkeling zijn kernbegrippen.
6. De gemeente maakt met ondernemers en onderwijsinstellingen afspraken voor stageplaatsen en werkplekken die beter kunnen aansluiten op het lokale en regionale opleidingsaanbod.
7. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld door extra stages aan te bieden binnen de eigen gemeentelijke organisatie.
8. Kleine startende ondernemers in een "schone, stille sector" moeten de kans krijgen. Als het kan in de wijk of in een bedrijfsverzamelgebouw naar de schaal van het dorp.

2.4 Ruimte bieden en houden

We vinden het landelijke karakter van onze leef- en woonomgeving belangrijk. De PvdA-PK is zuinig op onze schaarse ruimte maar is zich ook bewust van het belang van de (agrarische) economie. Beschermen van snelwegpanorama's, herstructureren bedrijventerreinen, open cultuurlandschap behouden, natuur versterken, verrommeling stoppen en concentratie van glastuinbouw en intensieve veehouderij. Voor goed wonen, werken, ondernemen en recreëren. Dat is waar we voor staan. De gemeente regelt, ondersteunt en stimuleert daarbij, steeds met het gemeenschappelijk belang voorop.

Om verdere aantasting van het landschap en de open

ruimte tussen onze kernen te voorkomen, kiezen we voor optimalisatie, herstructurering en inbreiding van bestaande industrie- en agribusinessgebieden. We denken daarbij tevens aan concentratie van functies, waaronder concentratiegebieden voor glastuinbouw en agrarische industriële complexen, zoals binnen Klavertje4. Ook de boom- en sierteelt zou ruimte moeten krijgen in het Klavertje4 gebied.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

1. We brengen in beeld wat de behoefte is aan open cultuurlandschap, bekeken vanuit drie invalshoeken: agribusiness, leefbaarheid en toerisme. Het is juist dat open cultuurlandschap, de vruchtbare landbouwgrond, waar we zuinig op moeten zijn. Ingesloten tussen Maasdal en Peel geven unieke bosgebieden en open velden het bijzondere karakter aan onze gemeente. Landschapsontwikkelingsplannen en de mogelijkheden binnen de nieuwe Wet ruimtelijke ordening om gebiedsvisies te ontwikkelen dienen een en ander beleidsmatig te ondersteunen. Daarbij willen we tevens aansluiting zoeken bij landelijk en provinciaal beleid, zoals het Kwaliteitsmenu. Beleid maken we samen met burgers, (agrarische en toeristische) ondernemers en andere overheden.
2. Als regio staan we voor ingrijpende ruimtelijke ingrepen: Klavertje 4, de invulling van de LOG's en de uitvoering van de Maasbeveiliging. Ingerepen waar op onderdelen de kaders voor zijn gesteld. De komende jaren staan we voor de gemeentebrede uitwerking en de uitvoering van de plannen. Werken aan ruimtelijke kwaliteit. In een tijd waarin iedereen overtuigd is van de schaarste van de ruimte, en in de nabijheid de vergrijzing een uitdaging vormt, willen we werk maken van concentratie van functies. Er moet een goede match zijn tussen gebied en activiteit. Kortom: Ontwikkelingen op de juiste plaats. In Klavertje4 bieden we ruimte. Daar offeren we openheid op. Elders moet het dan wel minder. Dat is het wisselgeld. We durven grenzen te stellen aan landschappelijke inpassing en schaalvergroting. We kunnen en mogen niet alle ontwikkelingen faciliteren. We moeten keuzes maken. Duurzame keuzes die zorgen voor balans, nu en in de toekomst.
3. De overheid voert de regie over het gebruik van ruimte. Inbreiding moet voor uitbreiding gaan. Dat geldt voor werken en wonen. We willen de regio waar mogelijk "afbouwen". Compacte kernen met daaromheen een open buitengebied. De kernen mogen niet samensmelten.
4. In het kader van de Maasbeveiliging spant de gemeente zich in de sluitstukkades in Broekhuizen te realiseren.
5. De gebiedsontwikkelingsplannen rondom Ooijen -Wanssum blijven wij kritisch volgen waarbij we nadrukkelijk aandacht geven aan aspecten die te maken hebben met: een integrale benadering, verdeling van de overlast en verkeersdruk, bescherming en veiligheid van de burger, nieuwe kansen

voor natuurontwikkeling/milieu en recreatie en toerisme.

2.5 Ruimte voor toerisme en recreatie

In algemene zin staan we positief tegenover een verdere ontwikkeling van de toeristische en recreatieve sector mits deze ontwikkeling, gelet op schaal en uitstraling, past binnen onze natuurlijke leef- en woonomgeving. Het is en blijft noodzakelijk onze natuur- en landschappelijke waarden te respecteren.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

1. Ten aanzien van mogelijk nieuwe initiatieven voor de invulling van het "bestaande" Park De Peelbergen stellen wij uitdrukkelijk de voorwaarde dat deze ingepast moeten worden in het huidige landschap.
2. In ons buitengebied is ruimte voor kleinschalige toeristische bedrijvigheid als: bed en breakfast, kamperen bij de boer, verkoop van agrarische producten, vakantieappartementen enz. Hiervoor wordt een beleidslijn opgesteld.
3. Voorzieningen in het kader van toerisme/recreatie moeten niet alleen gericht zijn op (externe) toeristen, maar ook zeker ten goede komen van onze inwoners als belangrijk element in het positioneren van onze regio in termen van "kwaliteit van leven" (wonen, werken en recreëren in een gezonde woon- en leefomgeving). We denken daarbij onder andere aan het uitbreiden, koppelen en in stand houden van het netwerk van fiets- en wandelpaden. Dit stimuleert het "eigen gebruik" door de lokale bevolking en laat de toeristen kennis nemen van onze natuur- en landschappelijke waarden. Gebruik van toeristische voorzieningen in onze regio door mensen met een functiebeperking biedt aanvullende onderscheidende kansen.

2.6 Ruimte voor natuur

We hebben volop natuur in onze gemeente. Daar zijn we zuinig op. Bestaande gebieden worden beschermd en waar nodig en mogelijk versterkt. In het Maasdal verbinden we de ecologische hoofdstructuur zodat een aaneenschakeling van natuur en aantrekkelijk open cultuurlandschap ontstaat. Natuur ter compensatie van aantasting natuur elders wordt voortvarend aangelegd. We zetten vooral in op rust, stabiliteit, concentratie van bedrijvigheid en kwaliteit. Geen grootschalige nieuwe plannen. Samen met burgers en (agrarische en toeristische) ondernemers willen we werk maken van de kwaliteit van ons buitengebied omgeving waarin ruimte is en blijft om te wonen, te werken, te ondernemen en te recreëren zonder dat die functies elkaar in de weg zitten.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

1. Zuinig zijn op wat we hebben, kleine landschapselementen onderhouden en behouden. Slim omgaan met ruimte. Dat kan alleen wanneer overheden ruimtelijke ontwikkelingen afstemmen, de regio

blijven voeren en de dragers en gebruikers van het landschap actief mee laten denken en doen.

2. Zorgen dat we de Horster maat gaan definiëren en gaan verankeren. Zorgen dat er een buitengebied blijft waar onze inwoners en gasten trots op zijn.
3. Een visie en beleid ontwikkelen op de toekomst van de intensieve veehouderij (IV):
  - Selectieve (waar wel, waar niet) en genormeerde doorgroeimogelijkheden voor bestaande bedrijven in de verwevingsgebieden, afhankelijk van de omgeving, inpassing e.d.
  - Nieuwvestiging van IV bedrijven in het Klavertje4 gebied.
  - IV bedrijfsverplaatsingen uit extensiveringsgebieden stimuleren.
  - Aan bedrijven zoals het Nieuw Gemengd Bedrijf (NGB) bieden wij in LOG's geen ruimte.
4. Een visie en beleid ontwikkelen op de toekomst van de glastuinbouw. Aantal m2 kas neemt niet toe. Uitbreidingen in Klavertje 4 gaan gepaard met het ruimen van glas elders. Daar wordt een norm voor geformuleerd. Dat wordt actief gestimuleerd. In het kader van de afwaartse beweging van glas buiten K4 worden de concentratiegebieden glas heroverwogen. De nog niet benutte waardevolle ruimte wordt zo mogelijk onttrokken aan de bestemming glas.
5. Vanuit de doelstellingen voor de Maasbeveiliging inzetten op behoud van de kwaliteit van het maasdal en waar mogelijk versterken van die kwaliteit met de uitvoering van rivierverruimende maatregelen.
6. Een visie en beleid ontwikkelen op open cultuurlandschap (landbouwgrond). Ruimtelijke claims op landbouwgronden in beeld brengen. Noodzakelijk en gewenst open cultuurlandschap in beeld brengen. Zo nodig claims heroverwegen. Hoeveelheid (aaneengesloten) open cultuurlandschap (per gebied) normeren en verankeren. Bij nieuwe aanspraken op vruchtbare landbouwgrond komt een gedegen maatschappelijke afweging van kosten en baten.
7. Een visie en beleid ontwikkelen functies in het buitengebied:
  - Op vrijkomende agrarische bebouwing.
  - De positie van niet grondgebonden landbouw in het buitengebied.
  - De positie van indirecte agrarische activiteiten in het buitengebied, waaronder opwekking van energie.
8. Groene buffers rond de kernen vastleggen in structuurvisies.
9. In de gemeente 10 hotspots verrommeling buitengebied aanwijzen en aanpakken.
10. De pareltjes in het buitengebied van het nieuwe Horst aan de Maas inventariseren (denk aan 't grote veld in Sevenum). Beleid ontwikkelen op behoud en versterking van die parels.
11. De BOM+ regeling (kwaliteitsmenu) optimaliseren in die zin dat er meer garanties komen voor de realisatie en handhaving van de geplande groene inpassing.

12. De entrees langs de snelwegen versterken. Een visie ontwikkelen op snelwegpanorama's.
13. Bestaande bedrijventerreinen revitaliseren.

2.7 Wind in de zeilen voor duurzaamheid

Horst aan de Maas kiest ervoor ook figuurlijk een "groene" gemeente te zijn. De gemeente heeft een voorbeeldfunctie en een stimulerende rol. Openbaar vervoer en gebruik van de fiets wordt actief gestimuleerd en gefaciliteerd. Nieuwe bedrijfsontwikkelingen voldoen aan hoge kwaliteitseisen volgens het Cradle-to-Cradle principe (C2C). De lucht in het agrarisch-bedrijvige Horst aan de Maas wordt gecontroleerd schoon gehouden en gebruik van schone en groene energie wordt voortvarend opgepakt.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

1. Duurzaamheidsindicatoren worden lokaal vastgesteld en zijn een hanteerbaar middel om vooruitgang te boeken in duurzaamheid.
2. In het inkoopbeleid van de gemeente wordt duurzaamheid van de producten en de mate waarin met respect voor mensenrechten en zonder kinderarbeid is geproduceerd centraal gesteld. En als dat de duurzaamheid ten goede komt wordt met meerdere gemeenten gezamenlijk ingekocht.
3. Bij alle nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen is C2C uitgangspunt. Ook het duurzaam gebruik van grondstoffen is voor de nieuwe gemeente een belangrijk thema. Denk hierbij ook aan hergebruik afvalstoffen, duurzaam watergebruik en duurzaam energiebeleid, zoals wind (landschappelijke inpassing van windmolens), zon, biomassa, aardwarmte, restwarmte van kassen (als secundaire opbrengst).
4. De nieuwe gemeente zal gemeentebreed afvalbeleid moeten formuleren. Horst aan de Maas is voorloper in het gescheiden aanleveren van groen- en tuinafval. Voor de nieuwe gemeente is het de ambitie verdergaande stappen te zetten in een duurzaam afvalstelsel. Actieve voorlichting en stimulans om bij burgers en m.n. bedrijven de afvalproductie te verminderen maken daar onderdeel van uit.
5. De gemeente neemt een actieve rol bij het stimuleren en ontwikkelen van nieuwe, schone vormen van energie(-productie), voor particulieren en bedrijfsleven. Horst aan de Maas werkt aan een gezonde en schone leefomgeving. Potentiële bedreigingen als fijnstof, kwartstof, geluid en stank worden voortdurend gemeten. Er is een adequaat handhavingsbeleid en er wordt opgetreden bij overtreding van de normen. Nieuwe initiatieven worden niet vergund als zij door cumulatie van uitstoot de omgevingsnormen doen overschrijden.
6. Milieuvergunningen worden streng gecontroleerd en gehandhaafd.
7. Binnen het gemeentelijk verkeer- en vervoerplan wordt prioriteit gegeven aan een optimaal fietsnetwerk en een functioneel dekkend systeem van openbaar vervoer. Bedrijven krijgen aanwijzing hun

vrachtverkeer zoveel mogelijk weg te houden uit de kernen en van smalle buitenwegen d.m.v. een advies over de optimale routing.

8. De gemeente neemt initiatief om het gebruik van het openbaar vervoer te stimuleren. Bijvoorbeeld door het aanbieden van speciale vervoersbewijzen voor koopavonden en tijdens evenementen.
9. We zetten in op behoud van de bestaande dienstregeling van bus en trein waarbij alle kernen op alle dagen goed bereikbaar zijn.
10. We streven naar toevoeging van een treinhalt binnen de gemeente op de lijn Venlo- Nijmegen en een treinstation in het Klavertje-4 gebied.

HOOFDSTUK 3:

Zorgen voor elkaar

Het is onze ambitie dat alle burgers kunnen meedoen in de samenleving. Als lokale overheid hebben we met de komst van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning een grote rol gekregen in het faciliteren van de burger om mee te kunnen doen. Als we dat naar behoren oppakken, mag ook van de burger gevraagd worden, voor zover hij of zij daartoe in staat is, medeverantwoordelijkheid te nemen voor zijn of haar woon- en leefomgeving. De Wet Maatschappelijke Ondersteuning biedt de overheid de mogelijkheden en is de leidraad. De zorg- en compensatieplicht van de gemeente voor hen die niet mee kunnen doen blijft daarmee onverkort overeind.

Zorgvoorzieningen worden zoveel mogelijk met belangrijke partners als zorggroep, zorgverzekeraar en woningcorporatie afgestemd. Er wordt gewerkt aan een naadloze aansluiting van mantelzorg, vrijwillige zorg en professionele zorg. In de diverse kernen worden naar behoefte voorzieningen gerealiseerd voor ontmoeting, ontspanning en zorg. Daarmee wordt het mogelijk dat mensen naar wens zo lang mogelijk in de eigen kern kunnen blijven wonen en meedoen.

Als gevolg van de huidige economische crisis is adequaat arbeidsmarktbeleid van groot belang. Werk en eigen inkomen staan voor iedereen die kan, aan de basis om mee te kunnen doen in de samenleving. De lokale overheid voert regie om o.a. sociale dienst, UWV en uitzendbureaus dusdanig samen te laten werken dat alles in het werk gesteld wordt om mensen aan het werk te houden. Bij re-integratie wordt maatwerk geleverd en intensief samengewerkt met het bedrijfsleven, zodat als mensen hun baan verliezen ze zo snel mogelijk weer aan de slag kunnen. Onderwijs en werkervaring door stages zijn voor ons uitgangspunt zodat voor werkzoekenden een duurzaam arbeidsperspectief ontstaat. Participatiebanen en sociale activering geven mensen met wat minder perspectief een kans om mee te doen door te werken, ervaring op te doen en zich nuttig te maken. Alleen door een integrale aanpak als deze, kunnen in onze visie de klappen met name aan de onderkant van de arbeidsmarkt het best worden opgevangen.

3.1. Zorg voor mensen, eerlijk delen

Onze zorg gaat onder andere uit naar personen en gezinnen met een laag inkomen. De gemeente neemt in onze visie verantwoordelijkheid voor een vangnet voor degenen die sociaal en/of financieel in moeilijkheden zijn gekomen. Wij staan dan ook voor het doorontwik-

kelen en uitvoeren van een specifiek armoedebeleid, in het verlengde van wat de afgelopen jaren al is ontwikkeld. Dat betekent mensen op weg helpen naar betaald werk en gebruik van specifieke regelingen stimuleren en de positie van minima in algemene zin te versterken, ter voorkoming van de armoedeval.

Daarnaast zal er een ruimhartige uitvoering van de bijdrage regeling voor deelname aan sociaal culturele activiteiten (SCEA) moeten blijven, zodat ook gezinsleden naar keuze aan sport, verenigingsleven en sociale contacten kunnen deelnemen.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

1. Gebruik maken van mobiliteitscentra om degenen die zonder werk zijn of raken, naar ander werk of opleiding te begeleiden. Uitgangspunt is vanuit aansluiting bij de interesses en vaardigheden van de werkzoekende toekomstperspectief te bieden.
2. Een zorgzaam beleid t.a.v. de sociale werkvoorziening, zodat deze werkgelegenheid zijn functie en bestaansrecht houdt. Daarnaast moet in aansluiting op interesses en vaardigheden van de cliënt doorgroei mogelijk zijn. De gemeente ziet er op toe dat beide functies in de sociale werkvoorziening geborgd zijn.
3. De gemeente voert zelf (als werkgever) een actief beleid in het bieden van werkmogelijkheden van mensen met een mindere kans op de arbeidsmarkt, zoals mensen met een beperking, nieuwe Nederlanders, vrouwen en ouderen.
4. Voor oudere bijstandsgerechtigden biedt de gemeente mogelijkheden voor sociale activering (bijv. vrijwilligerswerk) en waar nodig gesubsidieerde arbeid en/of schuldhulpverlening.
5. Wie kan werken moet ook werken. Wie een uitkering ontvangt, dient mee te werken aan scholing of re-integratie
6. Er is één loket voor zorg, welzijn en ondersteuning waar de cliënt tegemoet getreden wordt met begrip en vertrouwen en samen met de cliënt naar een totaaloplossing van de problemen gezocht wordt.
7. Er is een ruimhartig en eenvoudig beleid t.a.v. wettelijk toegestane kwijtscheldingen, zoals gemeentelijke belastingen en heffingen.
8. Er is actieve voorlichting over inkomensondersteuning, huurtoeslag en bijstand ter voorkoming van niet-gebruik.
9. De gemeente stimuleert en faciliteert cliëntenparticipatie. Dit wordt in de nieuwe raadsperiode actief in beleid opgenomen. Benadering, informatie,

inspraak en ondersteuning van de cliëntenraad/WMO-raad moet geborgd zijn.

10. Er vindt controle en handhaving plaats m.b.t. gebruik van sociale voorzieningen, en misbruik wordt bestraft.
11. De gemeente neemt, samen met het maatschappelijk middenveld, initiatieven om sociaal nuttige werkplekken te creëren.
12. Op basis van continue klanttevredenheidsmeting worden beleid en uitvoering geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.
13. Onderzoek wijst uit dat mensen met een minder inkomen nog steeds een slechtere gezondheid hebben. Wij pleiten dan ook voor gedegen preventief gezondheidsbeleid en uitvoering van preventieve acties en stimuleringsprogramma's gericht op het stimuleren van gezonde leefstijlen.

3.2. Meedoen zonder beperking

Het is onze ambitie dat een beperking of chronische ziekte niet langer een obstakel is tot volwaardige deelname aan de samenleving. Nu is dat soms nog niet mogelijk vanwege een handicap of beperking.

Om ervoor te zorgen dat ook deze belangrijke categorie medeburgers mee kan doen moeten (soms letterlijk) drempels worden geslecht. Inclusief beleid, gewoon waar het kan en bijzonder waar het moet staat ons daarbij voor ogen.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

1. Integrale, maar stapsgewijze, uitvoering van Agenda 22, namelijk zorgen voor toegankelijkheid, altijd en overal. Een in te stellen stuurgroep adviseert en bepaalt mede de prioritering van te nemen maatregelen.
2. We werken mee en ondersteunen de volledige toegankelijkheid van publieke gebouwen en diensten, maar ook in de commerciële sector (bijv. horeca en winkels). De toegankelijkheid van het gemeentehuis wordt getoetst en waar nodig verbeterd.
3. Alle nieuwbouwplannen worden voor vergunningverlening dan ook getoetst aan toegankelijkheid (dwingend). Particuliere verbouwplannen worden hierop ook getoetst en middels voorlichting en advisering gestimuleerd tot aanpassingen.
4. Met het oog op stijgende uitgaven zijn wij zijn voorstander van een integrale beschouwing van de individuele voorzieningen vanuit de WMO, met als inzet dat adequate voorzieningen voor hen die het nodig hebben voor langere tijd verzekerd zijn.
5. Het indicatiebeleid moet zorgvuldig en als maatwerk worden uitgevoerd.
6. Het is onze ambitie inwoners van het nieuwe Horst aan de Maas die daartoe geïndiceerd zijn, zonder belemmering te kunnen laten kiezen voor een scootmobiel met een maximum snelheid van 12 i.p.v. 8 kilometer. In onze uitgestrekte platte-landsomgeving is dat een goede compensatie voor verplaatsing met de fiets of te voet, bijvoorbeeld

om te winkelen, een kantoor of instantie te bezoeken. Een scootmobiel heeft, naast sociale participatie, ook een recreatieve (participatie) functie.

7. De zelfstandigheid en zelfredzaamheid van mensen met een beperking wordt mede mogelijk gemaakt door de toekenning van het persoonsgebonden budget. De kwaliteit van deze door betrokkenen zelf gestuurde zorg mag niet onder druk komen te staan door toenemende bureaucrativering.
8. Verder wordt ingezet beleid op mantelzorg en respijtzorg gemeentebreed geïmplementeerd en budgetten gereserveerd. Mantelzorg staat immers in onze veranderende samenleving vanwege mobiliteit en arbeidsparticipatie onder druk. Respijtzorg biedt ondersteuning aan mantelzorgers doordat de zorg tijdelijk wordt overgenomen.

3.3 Goede zorg voor ouderen

Ouderen leven langer en in goede gezondheid. Thuis blijven wonen heeft de voorkeur, ook als daarbij ondersteuning nodig is. Goede en betaalbare zorg moet beschikbaar blijven, ook in de wetenschap dat de vergrijzing toeneemt en daarmee een te verwachten toenemende zorgvraag. Tegenover de centralisatie van specifieke (24- uurs) zorgvoorzieningen staat voor ons vooral de menselijke maat. Desgewenst moeten ouderen met meer zorgvraag in hun eigen dorp kunnen blijven wonen, zo nodig in hiervoor aangepaste of gerealiseerde woningen. Juist hier biedt aanvullende hulp door mantelzorgers en onderling hulpbetoon de beste kansen. Daarnaast dient ook thuiszorg op afroep beschikbaar te zijn. Adequaate beleid en budgetten voor ondersteuning van mantelzorgers zijn daarbij onontbeerlijk.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

1. De gemeente ontwikkelt op korte termijn een visie op haar beleid t.a.v. ouderen, wonen en zorg. De gemeente stelt hierbij de hulp- en ondersteuningsvraag van de cliënt centraal en kiest voor zorgaanbieders die de beste zorg aanbieden en die kleinschalig en op locatie beschikbaar zijn (decentraal geclusterde zorgondersteuning).
4. De gemeente organiseert een onafhankelijke instantie ter behandeling van klachten over zorgaanbieders.
5. De gemeente geeft opdracht de eenzaamheid van ouderen in de gemeente te onderzoeken en zorgt voor vervolgmaatregelen en voorzieningen in haar lokaal sociaal beleid.
6. De gemeente sluit aan bij de ontwikkeling Integrale Dagvoorzieningen Ouderen die in de regio al in wording is. Het gaat hier om het realiseren van een dekkend aanbod van dagvoorzieningen voor ouderen, op het snijpunt van de WMO en de AWBZ, waarbij talrijke partners uit de regio betrokken zijn en waarbij de gemeente faciliterend en stimulerend optreedt. Inzet is het bieden van zingeving, zinvolle vrijetijdsbesteding, gelegenheid tot ontmoeting en

contact, participatie, eetpunten, voorkoming van eenzaamheid en isolement en vermindering van het appèl op de mantelzorg. Dit biedt naar ons idee tevens kansen voor versterking van leefbaarheidvoorzieningen zoals gemeenschapsaccommodaties etc. De gemeente sluit hiertoe convenanten met de andere belangrijkste financiers zoals zorgverzekeraars en het zorgkantoor. Professionele welzijnsorganisaties dienen als vangnet binnen deze zelfzorgvoorzieningsstructuur.

7. Wonen en welzijn gaan vóór zorg, en er wordt vraaggericht in plaats van aanbodgericht gewerkt.
8. Uitgangspunt is dat gebiedsgericht wordt gewerkt, waarbij aangesloten wordt bij bestaande voorzieningen in de diverse dorpen en witte vlekken en overlap worden voorkomen. Naast de noodzakelijke centrale zorgvoorzieningen in de grotere kernen streven we naar realisatie van Wonen-Welzijn-Zorgvoorzieningen op maat in de kleinere kernen.

Het bovenstaande beleid richt zich vooral op het wegnemen van belemmeringen voor mensen met een beperking. Echter, de nieuwe oudere generatie die zich aandient kenmerkt zich vooral ook als minder (financieel) afhankelijk, mondiger, vitaler met daarnaast de beschikbaarheid over meer vrije tijd, meer kennis en vaardigheden etc.

Binnen deze groep ouderen liggen kansen voor meer sociale participatie, niet beredeneerd vanuit de beperking maar vanuit de mogelijkheden.

In de op te stellen gemeentelijke visie op het ouderenbeleid dient met dit gegeven nadrukkelijk rekening te worden gehouden, ook hier is meedoen aan de orde.

Het scheppen van goede randvoorwaarden, het stimuleren en waarderen van vernieuwende initiatieven kan bijdragen aan het bevorderen van het zelfregisserend vermogen van de individuele burger en de samenleving, ook dát is de WMO.

3.4. Jeugd en jongeren

De jeugd heeft de toekomst, is de bekende slogan. Wij willen geen woorden maar daden. Kinderen en adolescenten hebben recht op een onbekommerde jeugd, zowel in de kleinschalige gezinssituatie als op school. Ook na de schoolperiode moet er perspectief zijn in de vorm van mogelijkheden voor werk of leerwerktrajecten. Jeugdhulpverlening, school en gemeente moeten alert zijn op problemen en deze waar mogelijk voorkomen.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

1. Jonge kinderen die dat nodig hebben, kunnen gebruik maken van voorschoolse activiteiten met aandacht voor taalontwikkeling en sociale vaardigheden. Mede hiertoe wordt de samenwerking tussen kinderopvang, peuterspeelzalen en basisonderwijs verder gestimuleerd.
2. Het primair onderwijs kent als belangrijkste uitgangspunten de keuzevrijheid van ouders, de kwaliteit

van het onderwijs en stelt het kind centraal

3. Een laagdrempelige jeugdgezondheidszorg (consultatiebureau's) biedt de beste mogelijkheden om ouders en kinderen vanaf dag één te laten meedoen.
4. Elke basisschool en school voor voortgezet onderwijs heeft een zorg- en adviesteam dat gesignaleerde problemen tijdig bespreekt en indien nodig hulp in gang zet.
5. In 2011 is in de gemeente een adequate samenwerkingsstructuur als "centrum voor jeugd en gezin" in werking. Deze voorziet in laagdrempelige hulp en ondersteuning op maat voor ouders, kinderen, maar ook hulpverleners en leerkrachten.
6. Jongeren ontwikkelen zich en hebben daartoe de ruimte nodig. Van kleuter tot tiener moeten we zorg dragen voor een kind- en jongerenvriendelijke openbare ruimte. Omdat dit zeker niet vanzelfsprekend blijkt te zijn wordt in bestemmings- en inrichtingsplannen dan ook een "jeugdtoets" opgenomen.
7. Jongeren moeten mogelijkheden geboden worden voor het beleven van eigen pop- en jeugdcultuur, desgewenst naast de reguliere mogelijkheden in verenigingsverband voor sport muziek en cultuur.
8. Er zijn mogelijkheden voor ondersteuning van lokale jeugdactiviteiten, bijvoorbeeld soezen, met mogelijkheden voor het ontwikkelen van nieuwe initiatieven als de "oude" niet meer werken.
9. We maken samen met jongeren en hun ouders werk van het "Ketenkeurmerk", een veiligheidscertificaat met gedragsregels voor jongerenketen op particulier terrein.
10. Er moet een integraal beleid gevoerd worden ter voorkoming van gebrek aan beweging, bovenmatig alcoholgebruik, drugsgebruik, discriminatie en pestgedrag
11. De gemeente zelf moet draagvlak voor jeugdbeleid creëren door blijvend bij de jeugdigen zelf te rade te gaan en goed te luisteren, middelen daartoe zijn in de lokale jongerenwebsite Dreksbak, het jeugdpanel met jongeren van Dendron en Citaverde en de zich ontwikkelende groep Jongerenambassadeurs (Jamba's), ook andere initiatieven zijn wat ons betreft denkbaar.
12. Jongeren tot 27 jaar hebben niet langer recht op een bijstandsuitkering, maar worden toegeleid naar scholing en/of arbeid. De gemeente zelf geeft het goede voorbeeld door het aanbieden van stage- en leerwerk plaatsen, maar stimuleert ook het lokale bedrijfsleven om dit voorbeeld te volgen.

Binnen het gemeentelijk subsidiebeleid krijgt de stimulans tot "meedoen" door jeugd en jongeren een bijzondere plek.

Dit betekent voor de komende raadsperiode :

1. Onderzoek naar lidsubsidie voor deelname aan verenigingen door jongeren tot 21 jaar.
2. Gemeentebrede invoering van "Muziek in de klas" binnen het primair onderwijs.

3. Stimuleren / ondersteunen en mee – financieren van het sport – kunst – en cultuuraanbod binnen het primaire- en voortgezet onderwijs.
4. Subsidieverlening aan jongeren tot 21 jaar voor deelname aan muzikale-, kunstzinnige- en culturele vorming (bijvoorbeeld bij het cursusaanbod van het Kunstencentrum).
5. Via de SCEA-regeling stimuleren we dat kinderen uit (minima) gezinnen mee kunnen blijven doen aan bovengenoemde vormen van algemene vorming, waarmee de (financiële) toegankelijkheid van dit soort voorzieningen wordt geborgd.

De gemeente creëert op deze wijze een sociaal cultureel vangnet. Uitsluiting en uitval wordt zoveel als mogelijk voorkomen. Jeugd- en jongerenparticipatie is belangrijk voor het voortbestaan van verenigingen en daarmee van de leefbaarheid in de dorpen.

En zo is het kringetje rond: iedereen doet mee voor 16 leefbare kernen.

HOOFDSTUK 4:

Financiën

Het worden financieel moeilijke jaren voor de nieuwe gemeente. Al in 2010 is er een fors structureel tekort. De recessie en de daarmee samenhangende forse bezuinigingen van het Rijk vanaf 2011 zullen de financiële positie van de nieuwe gemeente nog meer belasten. Daar komt nog bij dat de winsten door de verkoop van bouwgrond fors zullen afnemen. Het einde van de bevolkingsgroei is immers in zicht.

In het licht van al deze ontwikkelingen is het ondoenlijk om een goede financiële paragraaf in het verkiezingsprogramma op te nemen. Wel willen we aangeven, wat er de komende jaren gedaan moet worden om tot een sluitende meerjarenbegroting te komen, welke prioriteiten wij stellen bij de moeilijke keuzes, die gemaakt moeten worden, en waar nog ruimte gevonden kan worden voor hoogstnoodzakelijke investeringen voor de toekomst. Eerlijk delen blijft ons uitgangspunt, als het om de verdeling van de lasten gaat.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

1. Om tot een sluitende meerjarenbegroting te komen en de bezuinigingen van het Rijk de komende jaren op te vangen wordt er een brede heroverwegingsoperatie in gang gezet. Daarbij worden over alle gemeentelijke beleidsterreinen de mogelijkheden in beeld gebracht om uitgaven te beperken en inkomsten te vergroten. De gemeenteraad maakt op basis hiervan zijn keuzes.
2. Bij de te maken keuzes zullen PvdA-PK nadrukkelijk prioriteiten stellen; de volgende beleidsvelden zullen bij bezuinigingen zoveel mogelijk ontzien worden en daarvoor zullen zo nodig (extra) middelen vrij gemaakt worden:
  - Het sociaal beleid met de nadruk op uitstroom, participatie en ondersteuning van de financieel zwakken;
  - de zorginfrastructuur met als uitgangspunten dat zorgbehoeftigen zoveel mogelijk kunnen participeren in de samenleving en zolang mogelijk in het eigen dorp kunnen blijven wonen;
  - de sociale structuur van alle kernen met goede basisvoorzieningen als scholen en gemeenschaphuizen;
  - goede randvoorwaarden voor dorpsraden, verenigingen en de vele vormen van vrijwilligerswerk;
  - de instandhouding en versterking van natuur, milieu en landschap.
3. Ter dekking van wezenlijke investeringen voor de

toekomst, zoals belangrijke infrastructurele voorzieningen, investeringen in de zorg, verbetering van woonwijken, investeringen ter versterking van de economische structuur en investeringen in het behoud of herstel van de natuurlijke leefomgeving, kan een deel van het grote gemeentelijk grondbezit afgestoten worden.

4. Om een onevenredige stijging van de belastingdruk van huishoudens te voorkomen (de waarde van woningen is het afgelopen decennium fors gestegen, terwijl de waarde van bedrijven daarbij relatief achterbleef) is het tarief voor bedrijven in Meerlo-Wanssum en de huidige gemeente Horst aan de Maas evenredig verhoogd. PvdA -PK willen dat de verhouding tussen het OZB-tarief voor woningen en bedrijven wordt vastgesteld overeenkomstig de verhouding, zoals die in de oude gemeente Horst aan de Maas is. Dat betekent dat het tarief voor bedrijven ca. 50% hoger is dan dat voor woningen.
5. Om huurders te ontzien zonder bewoners-eigenaren extra te belasten wordt, zoals dat nu in het huidige Horst aan de Maas en Meerlo-Wanssum al het geval is, het rioolrecht enkel geheven van eigenaren.